

Носевич А.С.,

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,

четвертого курсу спеціальності: 051 Економіка

науковий керівник: к.е.н., доцент **Адвокатова Н.О.,**

Херсонський державний університет

АНАЛІЗ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ ТА У СВІТІ, ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ

Аналіз ринку праці в Україні та у світі є ключовим для розуміння сучасних економічних процесів, оскільки він впливає на соціально-економічний розвиток та стабільність країн. Ринок праці постійно зазнає впливу глобальних тенденцій, таких як глобалізація, технологічний прогрес, демографічні зміни, що вимагає адаптивних заходів на національному рівні.

В Україні спостерігається значна динаміка ринку праці, яка характеризується високим рівнем міграції робочої сили, зростанням числа неформальних зайнятостей та нерівномірним розподілом робочих місць між регіонами. Ці фактори впливають на ефективність використання людського капіталу та потребують ретельного аналізу для розробки ефективної державної політики зайнятості.

У зв'язку з існуючими різницями у методологіях Державної служби статистики України, ООН та Міжнародної організації праці із збору статистичних даних щодо кількості українців, що виїжджають за кордон на роботу, доцільним вважається використовувати інформацію, отриману від Державної служби статистики за 2015–2021 роки. Згідно з цими даними, топ-країн, куди виїжджають українські працівники, включають Польщу (38,9%), та Італію (11,3%).

Додатково, згідно з дослідженням Центру економічної стратегії України, у 2021 році близько 5 мільйонів осіб брали участь у трудовій

міграції, з яких приблизно 2,6–2,7 мільйона постійно перебували за кордоном.

У таблиці 1 наведено характеристики ринку праці України та основних країн, куди спрямовується українська трудова міграція, за відповідними категоріями.

Таблиця 1

Порівняльний аналіз проблем на ринку праці

№	Характеристика ринку праці	Україна	Польща	Італія
1	Невідповідність навичок шукачів роботи вимогам роботодавців	82,7 (14)	67,8 (34)	61,9 (44)
	Рівень безробіття у 2021 р., %	8,88 (51)	3,47 (135)	9,89 (43)
	Частка осіб з вищою освітою, що працюють %	58	87	74
2.	Низька продуктивність праці	116	50	23
	Ефективність функціонування ринку праці (конкурентоспроможність) у 2021 р., місце	59	70	90
3.	Демографічні зміни	-6,12	-0,78	-3,45
	Частка населення віком 65+, 2021 р., %	16,7	18,1	23,0
	Очікувана тривалість життя у 2020 р., років	73	80	84
	Рейтинг старіння населення у 2017 р., місце зі 195	179	88	5
4.	Залученість жінок у робочій силі	53	46	37
	Рівень заробітних плат жінок у 2019 р., % до чоловіків	77	88,5	94,4
	Рівень безробіття жінок порівняно з чоловіками у 2019 р., %	7,8	3,6	11,1

Джерело: складено автором на основі [3]

Глобальні тенденції ринку праці, зокрема збільшення частки автоматизації та цифровізації, ставлять перед Україною виклики адаптації освітньої системи та системи перепідготовки кадрів для задоволення потреб ринку. Водночас це відкриває нові можливості для зростання економіки через розвиток високотехнологічних галузей.

Регіональні особливості ринку праці в Україні потребують диференційованого підходу в регулюванні зайнятості та розвитку інфраструктури. Сприяння мобільності працівників, підтримка малого та

середнього бізнесу можуть стати ключовими факторами забезпечення стабільного росту зайнятості.

Вплив міжнародної міграції робочої сили на ринок праці є значним для багатьох країн, включаючи Україну. Міграційні потоки можуть мати як позитивні, так і негативні наслідки для економіки приймаючих та відправляючих країн. Розробка ефективної міграційної політики вимагає врахування різноманітних аспектів, включаючи потреби ринку праці, захист прав мігрантів, соціальну інтеграцію та вплив на демографічну ситуацію.

Зміцнення взаємодії між державним, приватним сектором та навчальними закладами є важливим для підвищення якості робочої сили, адаптації до швидких змін на ринку праці та забезпечення сталого економічного розвитку.

Аналіз ринку праці в Україні та у світі підкреслює необхідність гнучкої та прогресивної політики, яка зможе відповідати на сучасні виклики, забезпечуючи стабільний розвиток економіки та покращення умов праці для всіх категорій населення.

Ринок праці в Україні стикається зі значними труднощами, серед яких економічна криза, низькі заробітні плати, війна, трудова міграція, скорочення підприємств та робочих місць. Ці фактори впливають на соціально-економічну ситуацію в країні і потребують невідкладних заходів.

У країнах ЄС дії уряду щодо розвитку ринку праці можуть виявлятися діаметрально протилежними. Деякі країни приділяють велику увагу працевлаштуванню населення, забезпеченню якісної освіти, професійному зростанню та створенню гідних умов праці та оплати. Натомість деякі країни ЄС можуть погіршувати своє положення у рейтингу через неефективність політики уряду щодо розвитку ринку праці. Наприклад, Греція відчуває значні проблеми у цьому напрямку. Це свідчить про необхідність вжиття кардинальних заходів для поліпшення ситуації на ринку праці у деяких країнах Європейського Союзу.

В цілому, забезпечення стабільності та розвитку ринку праці вимагає комплексного підходу, який враховує економічні, соціальні, політичні та демографічні аспекти. Уряди країн повинні активно співпрацювати з роботодавцями, профспілками та іншими зацікавленими сторонами для розробки та впровадження ефективних стратегій розвитку ринку праці.

Список використаних джерел

1.Ціль сталого розвитку «Гідна праця та економічне зростання».
Представництво ООН в Україні

URL: <https://ukraine.un.org/uk/sdgs/8/key-activities>

2. Виступ Голови НБУ на Щорічній дослідницькій конференції.
Національний банк України, 2020.

URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/vistup-golovi-nbu-na-schorichniy-doslidnitskiy-konferentsiyi-natsionalnogo-banku-ukrayini-ta-natsionalnogo-banku-polschi-rinok-pratsi-ta-monetarna-politika>

3. Ситуація на ринку праці та діяльність Державної служби зайнятості у
2021 році. Державна служба зайнятості

URL: <https://www.dcz.gov.ua/analitics/67>